

F A T U M E R

Núm. 12

NOVEMBRE 1998

500 PTA

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL PI DEL BROI

TELÈFONS D'INTERÈS

<ul style="list-style-type: none"> - Ajuntament de Pinell..... 977 426 231 - Metge de Pinell..... 977 426 061 - Guardia Civil Pinell..... 977 426 232 - Ambulàncies Creu Roja Gandesa..... 977 420 697 <li style="padding-left: 20px;">urgències..... 977 420 036 - Creu Roja Batea..... 977 430 500 - C.A.P. Gandesa Ambulatori..... 977 420 965 - Ambulatori Tortosa..... 977 500 333 - Hospital Verge de la Cinta..... 977 519 100 - Hospital de la Santa Creu..... 977 500 533 - Quinta l'Aliança..... 977 501 344 	<ul style="list-style-type: none"> - Consell Comarcal Gandesa..... 977 420 018 - D.A.R.P. Gandesa..... 977 420 146 - Punt d'informació juvenil..... 977 420 614 - Estació autobusos Gandesa..... 977 420 910 - RENFE Móra la Nova..... 977 400 349 - RENFE Tortosa..... 977 442 625 - Avaries telèfon..... 002 - Avaries llum..... 977 440 032 - Bombers Urgències..... 977 420 080 - Bombers Consultes..... 977 420 885 - Farmàcia Pinell..... 977 426 076 - Hospital Mora d'Ebre..... 977 401 811 / 63 - CEIP Cèsar Martinell..... 977 426 216
---	---

INFORMACIÓ AUTOBUSOS - Hispano Igualadina

Sortides de Gandesa

	De dilluns a divendres	Dissabtes	Festius
Tarragona	6'30-8'50-15'00-16'50	8'00-8'50-16'50	16'50
Reus	6'30-8'50-15'00-16'50	8'00-8'50-16'50	16'50
Barcelona	6'20-8'50-16'50	8'50-16'50	16'50
Alcanyís	10'00-19'00	10'14-19'00	10'00

Retorn a Gandesa

	De dilluns a divendres	Dissabtes	Festius
Sortida Barcelona	7'00-11'00-16'00	7'00-16'00	7'00
Sortida Tarragona	8'15-12'30-17'15-15-8'45	8'45-13'30-17'30	8'45
Sortida Reus	8'50-12'45-17'50-19'00	9'00-13'45-17'50	9'00
Sortida Alcanyís	8'00-16'00	8'00-16'00	16'00

Llocs de Sortida:

Barcelona: Corte Inglés Diagonal / Tarragona: Estació d'autobusos / Reus: Estació d'autobusos / Alcanyís: Avda. d'Aragó, nº 5 / Gandesa: Estació d'autobusos.

Informació: 77 06 98

Informació línies regulars HIFE 977-44 03 00

Del Pinell a Gandesa

Sortida	Arribada	
- 8'50	- 9'05	Laborals
- 13'15	- 13'30	Dilluns a divendres
- 17'05	- 17'20	Laborals

De Gandesa a Pinell

Sortida	Arribada	
- 9'00	- 9'15	Dilluns a divendres
- 9'35	- 9'50	Laborals
- 13'30	- 13'45	Dimecres i divendres lectius
- 19'00	- 19'15	Dilluns, dimarts i dijous lectius

Del Pinell a Móra, per Gandesa amb canvi d'autocar

Sortida	Lectius
- 8'50	

Del Pinell a Tortosa

Sortida	Arribada	
- 7'55	- 8'45	Lectius
- 9'15	- 10'00	Dilluns a divendres
- 9'50	- 10'25	Laborals
- 18'20	- 19'00	Laborals

De Tortosa al Pinell

Sortida	Arribada	
- 8'15	- 8'50	Laborals
- 12'30	- 13'15	Dilluns a divendres
- 16'30	- 17'05	Laborals

De Mora al Pinell, per Gandesa amb canvi d'autocar

Sortida	Dimecres i divendres lectius
- 13'30	

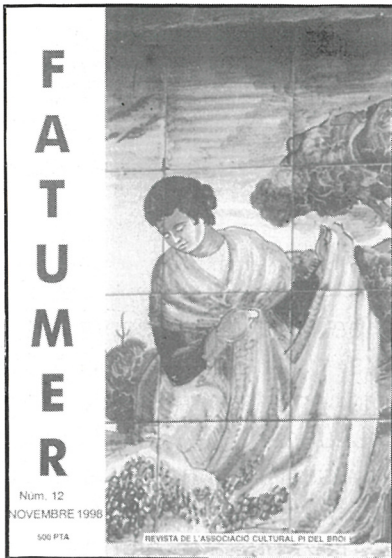
INFORMACIÓ TRENS

Móra la Nova	Tarragona	Barcelona/Sants	Exp
4'00	5'05	6'15	Exp
6'50*	7'47	9'00	CE
8'27	9'25	10'30	CE
12'05	13'05	14'05	Interci.
12'22	13'24	14'29	Delta
14'55	15'55	17'00	Delta
17'49	18'54	20'00	Delta
19'17	20'16	21'30	Delta

Tortosa	Tarragona	Barcelona/Sants	Exp
6'30*	7'38	8'56	Exp
7'45	8'52	10'00	CE
9'15	10'24	11'30	Delta
13'24	14'28	15'35	CE
15'50	16'59	18'05	CE
17'20**	18'27	19'35	CE
18'48	19'55	21'00	CE
19'31	20'54	22'08	Delta

* Los diumenges i el dies 25, 26, 27/12, 11 i 13/04 i 2/05 inicie el recorregut a Reus.

* No circula els diumenges ni els dies 25, 26 i 27/12, 11 i 6/01, 10, 11 i 13/04 i 1/05
 ** Circula de dilluns a divendres. No circula els dies 25, 26/12 i 1/01.

**AJUNTAMENT
DEL PINELL DE BRAI**

**CONSELL COMARCAL
DE LA TERRA ALTA**

 **Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura**

**DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA**

XIULETS

- Xiulets a la falta de rampes per a minusvàlids al nou passeig, des de ca Xim a ca Benet, i al canvi de tipus i color de rajola.
- Xiulets a la decisió de canviar de lloc lo camp de futbol, que ha comportat una excessiva i innecessària despesa econòmica i la falta de serveis respecte al camp de futbol vell.

- Xiulets al mal estat de la creu del poble, que està a punt de caure.

APLAUDIMENTS

- Aplaudiments als Majorals per la continuació de la festa de Sant Cristòfol.
- Aplaudiment a la participació de la gent en la festa del 800 aniversari de la carta de poblament.
- Aplaudiment a la col·locació de les papereres al nou passeig.

ACLARIMENTS...

...Al xiulet de la revista passada sobre la destrossa de la font del parc infantil. Al moment de publicar aquell xiulet la persona involucrada ja s'havie fet responsable i havie pagat els danys ocasionats.

...Los articles "El cadiraire i La Batalla de l'Ebre al Pinell" publicats al Fatumer nº 11 han estat escrits per Antònia Serres Buenaventura.

Notícies culturals

Sardanes de compositors de la Terra Alta

Lo Consell Comarcal de la Terra Alta ha editat, en forma de disc compacte i cinta de casset, l'obra *Sardanes de compositors de la Terra Alta*.

Lo treball conste de dotze sardanes, obra dels mestres Tomàs Gil i Membrado, Josep Rius i Descarrega, Jordi Rius i Segura, Xavier Font i Rius i Antoni Suñé i Barrobés dels municipis d'Horta de Sant Joan, la Fatarella i la Pobla de Massalua. L'enregistrament en estudi es va realitzar a Barcelona, i va anar a càrrec de la cobla Montgrins.

**CONSELL DE
REDACCIÓ**

**Josep Ramon Alabart, Selvi Alcon, Àngel Altadill, Magda Ferré,
Ramon Hernández, Maria Josep March, Lluís Peris, Montse Riba.**

Fotografia de portada: Antònia Serres.

Tots los articles signats són responsabilitat dels seus autors.

EDITE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL "PI DEL BROI"

Impress a Tortosa per Graficur impremta, S.L. D.L. T- 1436-95

COMMEMORACIÓ DE LA CARTA DE POBLAMENT

Antònia Serres Buenaventura

La història ens apropa a fets i personatges del passat. Moltes vegades quan celebrem commemoracions es destaquen més les llums que les ombres, o s'analitzen des d'un punt de vista interessat a ressaltar més uns fets que uns altres que ens puguin resultar incòmodes.

En aquest cas commemorem al Pinell el 800 aniversari de la primera carta de poblament que van rebre dues famílies i un frare de mans dels templers, senyors d'aquestes terres des de la conquesta del castell de Miravet als musulmans l'any 1153.

La carta és un contracte en què s'estableixen els drets i deures dels nous pobladors, procedents de Lleida. El seu objectiu és repoblar zones de frontera que s'havien de defensar de possibles atacs sarraïns i recaptar els tributs que produïen l'usdefruit de terres i boscos, prats i erms. Els templers es reserven l'explotació de molins, forns i mercats, la qual cosa vol dir una altra font d'ingressos.

Les cartes concedides en aquest període garantien als pagesos unes millors condicions de vida que a la Catalunya Vella. Veiem que a la Carta del Pinell s'exclouen alguns dels anomenats mals usos feudals. Però alguna cosa va passar quan, vuit anys més tard, el 1206, els templers n'atorguen una altra, en aquest cas a uns deu caps de família.

Però reflexionar sobre aquesta època ens planteja una sèrie de dubtes sobre què era el Pinell en període musulmà, què va passar amb els seus habitants després de la conquesta cristiana. Eren "els altres residents que habiten allí" que menciona la Carta de poblament? Es van quedar, van emigrar? Sabem que a poblacions properes com Vinebré, Móra d'Ebre, Garcia, Ascó o Flix, els musulmans representaven, després de la conquesta cristiana, entre un terç i la meitat de la població. Miravet tingué una població exclusivament musulmana fins al segle XVI.

Abans de l'any 1159 el comte Ramon Berenguer IV concedí als musulmans del Baix Ebre una carta, inspirada en els furs concedits als musulmans de

Tortosa i Saragossa, per la qual conservarien les seves lleis i autoritats, podrien practicar la seva religió i se'ls respectarien els béns. Estaven en aquesta situació els musulmans del Pinell? Queden molts aspectes per investigar i si no trobem fonts escrites que parlin d'aquest cas concret, només podem opinar amb hipòtesis, relacionant-lo i comparant-lo amb altres llocs semblants dels quals es tingui informació.

Aquesta commemoració ha servit per conèixer millor el nostre passat i també per celebrar durant el llarg cap de setmana del Pilar, una sèrie d'actes cívics i culturals inèdits al Pinell. La participació de les diferents entitats del poble ha fet possible la realització d'aquests actes. Així mateix, l'Associació Cultural Pi del Broi va organitzar a la Societat la comèdia *Per no entendre el castellà*. La gent va xalar i aplaudir les interpretacions dels set actors que, dirigits per Cinta Martí, ens mostraven els malentesos i embolics que pateix la gent quan no parla la mateixa llengua.

El ball no podia faltar, en aquest cas també de danses populars, per ballar en grup o en parella, amb el grup: *Traüt de Tarí*. I el diumenge, l'església es va omplir per escoltar música medieval, interpretada per un grup de gent jove: So-Nat, Ministres del Camp de Tarragona.

Aquella tarda la plaça feia goig, plena de gom a gom, no sols d'espectadors, com altres vegades, sinó també de parelles amb els vestits tradicionals per ballar la jota. La dansa típica que anava agonitzant i des de fa uns anys, gràcies a l'entusiasme d'uns joves, s'ha recuperat amb força. La gent ha respost amb la seva participació a tots els actes, fins i tot la sala de sessions de l'Ajuntament va resultar petita per escoltar les dues xerrades sobre les restes prehistòriques al Pinell, i la carta de poblament.

Lògicament també hi ha hagut missa i futbol, jocs per als petits, volteig de campanes, tirada de birles, cercavila amb al banda de Paüls i correfoc final.

L'acte que va aplegar més gent va ser el gran dinar a la Pista. Gràcies al treball de tots els voluntaris i a

Fotografia: Antònia Serres

la bona organització es va servir a més de mil persones un dinar a base de meló i magre, estofat, gelat i pastís. Tothom portava de casa coberts i plats de plàstic reservats per al dia de l'ermita. Era bonic veure aquelles rengles de taules plenes de gent, amb els gorrets al cap i algun barret perquè, el vent va parar, però el sol lluïa amb tanta força que els núvols eren desitjats.

L'Associació de Dones de Sta. Àgueda va preparar una taverna on es podia provar *cagallons de ruc*, coquetes a la cassola, morranyes, vi ranci, mistela i aiguardent. Algunes es van vestir amb les *faldetes* i el mocador al cap, per ambientar millor l'espai. Fins i tot tenien damunt de la barra les típiques branques de pi, anomenades *tavernes*, que abans penjaven a les tavernes per atreure les mosques. Em sembla que el balanç és positiu, que tots els que han col·laborat poden sentir satisfacció per la tasca realitzada, i els que hem gaudit dels diferents actes agraim la seva dedicació, i que hagin demostrat que amb l'esforç i la participació de tots fem poble.

El Setge de Miravet

Antònia Serres Buenaventura

Alguna cosa bull per les terres de l'Ebre quan aquests darrers anys apareixen iniciatives i activitats culturals desconegudes fins ara per aquestes contrades.

A finals de juliol Tortosa es vesteix de l'època del Renaixement. Els estrets carrers del voltant de la Catedral s'omplen de paradetes de

productes naturals i d'artesans que mostren com elaboren els productes que venen. Alguns restaurants ofereixen receptes antigues en els seus menús, i al vespre comença l'espectacle: grups d'animació actuen pel carrer i, en el marc dels patis renaixentistes d'antics palaus o dels reials col·legis, es poden veure representacions curtes d'alguns aspectes de la vida de l'època, on s'evoca el sentit de l'amor, la religió, la justícia, les alcavotes, Felip II, etc. El plat fort és "la taverna d'Enrico" animada pel grup *Quico. Celio, el Mut i el Noi de Ferreries* que, amb les seves cançons, ens apropa a altres èpoques, situacions i personatges d'aquestes terres.

També Miravet ha recuperat part del seu passat. Aquest és

el segon any que els murs del castell acullen la representació del setge de Miravet. Recordant d'aquesta manera la fi de l'Orde del Temple de Jerusalem a la Corona d'Aragó.

L'any 1312 el Papa Climent V decretà l'abolició de l'Orde del Temple, pressionat pel rei de França Felip IV. Aquesta situació històrica va empènyer Jaume II rei de Catalunya i Aragó, a prendre les mesures que van suposar la dissolució de l'Orde dels Templers i la pèrdua de totes les seves possessions i béns, els quals van passar a un altre orde militar: els cavallers Hospitalaris de Sant Joan de Jerusalem.

Aquest és el fet històric, però a la representació teatral de Miravet els grans protagonistes

Fotografia: Antònia Serres

són els moriscos que amb molta gràcia critiquen uns i altres mentre repassen els fets que s'esdevenen al castell. Ells són els protagonistes oblidats per la història, els que treballen a l'horta, a les canteries, sirgant els llaguts pel riu, i amb el seu treball i els impostos que paguen als Templers fan possible el sistema feudal. Ja s'han adaptat als nous amos que van conquerir aquestes terres als musulmans l'any 1153. El pacte i la tolerància feien possible la convivència al nostre país de les tres religions: musulmana, jueva i cristiana, cosa que avui en dia (a altres llocs), amb la progressiva implantació dels fonamentalismes religiosos, cada vegada és més difícil. Recordem el que passa a

Bosnia, Kosovo, etc.

Però tornem a l'obra que, durant els dos primers caps de setmana d'agost, es representa a Miravet. Té dues parts ben diferenciades: d'una banda les negociacions entre els Templers i el Rei i, d'altra banda, la visió que el poble en té i els comentaris que fa de l'actuació dels amos del castell. Aquesta és la part més reeixida, potser perquè la fina ironia i el realisme en la parla dels miravetans ens recorda un temps d'opressió no gaire llunyà.

Malgrat l'esforç realitzat, la música que acompanya la representació no té res a veure amb l'època històrica i en alguns moments de canvi d'escena, com quan

els cavallers pugen i baixen les escales lentament, sembla que l'espectacle teatral s'ha posat al servei de la música, quan hauria de ser a l'inrevés. De tota manera, enhorabona als que amb el seu esforç han fet possible aquests actes culturals a les nostres terres i endavant!

ACTIVITATS CULTURALS

Activitats de l'associació Cultural Pi del Broi 1997-98

Setembre:

- Diumenge 7:
 - Tirada intercomarcal de birles a la Fatarella
 - Ballada de jotes a Deltebre
- Dijous 11:
 - Ballada de jotes a Gandesa
- Diumenge 14:
 - Tirada intercomarcal de birles a Xerta
- Diumenge 21:
 - Tirada intercomarcal de birles a Reus
- Diumenge 28:
 - Excursió als ports de Prat de Compte, lo Montsagre, la punta d'Engrilló

Octubre:

- Diumenge 5:
 - Tirada intercomarcal de birles a Tivissa
- Dissabte 11:
 - Ballada de jotes a Tivenys
- Diumenge 19:
 - Ballada del Cap de Dansa a la 1a

Mostra Nacional de Dansa Popular i Tradicional de les Comarques de Catalunya, a Barcelona

- Diumenge 26:
 - Excursió al pantà de la Sénia, la font del Teix, lo Pi Gros, la Fageda, lo Retaule

Desembre:

- Número 9 de la revista FATUMER
- Diumenge 21:
 - Excursió a Prades

Gener:

- Diumenge 25:
 - Excursió a Puig Cavalier

Febrer:

- Diumenge 15:
 - Excursió a la cova dels Algars, la Punta Alta, Santa Magdalena

Març:

- Diumenge 22:
 - Excursió a Cardó, creu de Santos
- Diumenge 29:
 - Tirada intercomarcal de birles a Rasquera

Abril:

- Número 10 de la revista FATUMER
- Diumenge 26:
 - Tirada intercomarcal de birles a Corbera

Maig:

- Dimecres 1:
 - Tirada intercomarcal de birles a Vandellòs
- Diumenge 17:
 - Tirada intercomarcal de birles al Pinell de Brai
- Diumenge 24:

- Excursió des de Capçanes a Llaveria
- Diumenge 31:
 - Tirada intercomarcal de birles a Masdemboquera

Juny:

- Diumenge 14:
 - Tirada intercomarcal de birles a Alforja
- Diumenge 21:
 - Tirada lliure de birles a Vilanova d'Escornalbou
 - Excursió en bicicleta tot terreny: Farinera, mas de la Franqueta, coll Montfort, mas de Pau i Arnes
 - Ballada del Cap de Dansa al I Festival de Música i Dansa Ebreña, a Deltebre

Juliol:

- Diumenge 5:
 - Tirada intercomarcal de birles a Coldejou
- Dissabte 18:
 - Tirada lliure de birles a l'Hospitalet de l'Infant
- Diumenge 26:
 - Excursió pel riu Ebre en piragua. Tram: Mora d'Ebre - Benifallet

Agost:

- Número 11 de la revista FATUMER
- Diumenge 9:
 - Ballada de jotes a Horta de Sant Joan
 - IV Trobada de Jotes al Pinell de Brai
- Diumenge 23:
 - Ballada de jotes a Batea
- Diumenge 30:
 - Ballada de jotes a Paüls
 - Tirada intercomarcal de birles a Vilalba dels Arcs

AGENDA CULTURAL

Premi d'Arquitectura Cèsar Martinell'98

L'Associació Cultural Cèsar Martinell conjuntament en lo Col·legi d'Arquitectes de Catalunya convoquen lo *Premi d'Arquitectura Cèsar Martinell'98*. L'objecte del concurs serà la redacció d'un avantprojecte de restauració del celler de Montblanc que va projectar Martinell l'any 1919. Està obert a tots los arquitectes novells. Lo termini de presentació dels

treballs serà el dia 30 de novembre, i el dia del veredict de premis lo 17 de desembre de 1998.

Premis Jesús Catalònia

L'Associació de Veïns Jesús Catalònia presente:

- Premi "**Enric Bayerri**". Convocat per tal de promoure estudis històrics sobre la regió de Tortosa i serà adjudicat lo 24 d'abril de 1999.

Ha de ser un treball d'investigació històrica, història social, literària, arts, dret, arqueologia i lingüística, referit a l'àmbit del territori històric de les Terres de l'Ebre.

- Premi "**Joan Cid i Mulet**". Convocat per tal de promoure la producció literària i serà adjudicat lo 24 d'abril de 1999. Lo premi serà atorgat al millor conte o narració, de tema lliure.

Los interessats adreçar-vos a l'Associació de Veïns de Jesús. Avinguda Molins d'en Comte, 96. 43590 Jesús.

SECCIÓ D'EXCURSIONISME

'L'OLIVER DE LES ARRACADES.'

Pere Joan

Sortida: Gandesa - Puig Cavalier - La Vall - La Fontcalda

Foto: Magda Ferré

Dia: 27 de setembre de 1998

Hora de sortida del Pinell: dos quarts de nou.

Hora de sortida de Gandesa: dos quarts de deu. S'ha de deixar algun vehicle a la Fontcalda per facilitar la tornada a Gandesa.

Lloc de sortida de Gandesa: Vam sortir del parc situat a la carretera de Bot.

Participants: Eleuteri de Roman, Josep Ramon de l'Estanc, la Magda de la Simona, Rubèn Vives -fitxatge de Bot-, Vicent Lozano - Valencià i home de bé que part de l'any viu a Gandesa - i jo mateix.

A tres quarts de deu, després de passar revista a la nova seu del Consell Comarcal situada davant mateix del parc, vam fer camí fins a la font de l'Heura, on vam fer un tragueta de la nostra cantimplora per recomanació dels entesos, ja que l'aigua de la font no està en bones condicions per al consum humà. Tot seguit continuarem, sense entretenir-nos, fins al repetidor de televisió situat als peus de Puig Cavalier. Allí vam esmorzar i a continuació vam pujar al cim de la muntanya, des d'on es pot contemplar un paisatge que va des de l'Aragó fins als Pirineus.

La baixada de Puig Cavalier fins a la Fontcalda la vam fer: primer seguint una sendera bastant dolenta que et porta fins al camí de la Vall - partida del terme de Gandesa que va des de la Fonteta fins al riu Canaletes -, i un cop vam arribar al riu, el vàrem vorejar fins a la Fontcalda.

Després de dinar i d'omplir les cantimplores a la font de l'antic balneari, férem camí de tornada, però aquesta vegada amb cotxe.

Calendari d'excursions

Josep Ramon Alabart i
Eleuteri Martínez

Dia 15 de novembre:

Excursió a la serra de Prades.
Hora de sortida: 7.30 del matí.
Lloc: la pista.
Cal portar l'esmorzar i el dinar.

Dia 20 de desembre:

Excursió als Ports d'Horta. Coll de la Gilaberta, Bacarissal, mas de Sotorres.
Hora de sortida: 8 del matí.
Lloc: la pista.
Cal portar l'esmorzar i el dinar.

ELS CONTES A LA VORA DEL FOC

Aquesta secció agrairíem a la gent que sap contes populars, dites, acudits..., qualsevol cosa que formi part de la nostra tradició oral, que es poses en contacte amb nosaltres perquè a partir d'ara, allò que cadascú pugui aportar, ho puguem incorporar a la nostra tradició escrita.

Mentre esperem posar-nos en contacte amb algú que ens pugui contar alguna rondalla, cançó, dita ... que puguem reproduir en aquestes pàgines, hem decidit que la rondalla popular CAMÍ DEL MOLÍ - que alguna vegada, a tothom, ens han contat els nostres iaïos -, i que va recollir l'Albert Jané al llibre de "Rondalles d'arreu del món", pot servir per anar fent boca.

Un pagès va haver d'anar a moldre al molí i va carregar tres sacs ben plens de blat dalt del seu ruc, per tal d'aprofitar el viatge. Però el pobre ase, que ja era vell i flac, amb prou feines podia tragar aquella càrrega tan pesada. I en el moment de travessar un barranc, es va deixar caure i es va quedar ajaçat a terra. El pagès prou va fer tots els esforços que li van semblar del cas

per tal de fer tornar a aixecar l'ase de terra: el va estirar del ramal, va començar a cridar i va xurriaquejar sense compassió les anques del pobre animal. Però no hi havia res a fer. Per més que l'estiessin, el cridessin i l'apallissessin, el ruc no es volia moure de terra.

Aleshores es va escaure a passar per aquell indret un vell traginer, que li va preguntar què li passava, i el pagès li va explicar que no sabia com fer-ho per fer alçar l'ase de terra, perquè ja ho havia provat tot.

- Ara us diré com ho heu de fer - va dir el traginer - . Mireu: agafeu unes bones pedres del camí, que pesin força, i carregueu-les a l'animal, damunt les saques de blat.

El pagès va pensar que aquell home s'havia tornat boig i li va dir que si amb tres saques de blat no es podia alçar, mal ho faria afegint-hi encara més pes. Però el traginer va insistir dient que ja sabia per què ho deia, i com feia cara d'home d'experiència, i el pagès no sabia com resoldre el seu problema, finalment el va creure i va començar a sobrecarregar el ruc amb les pedres més grosses que hi havia a la vora del camí, amb què el pobre ruc s'anava aplanant cada cop més. El traginer s'ho anava mirant i no li va dir prou fins que no es va haver format un bon munt a l'esquena de l'ase.

- Ara deixeu que aguanti una estona aquest pes i després traieu-li totes les pedres de cop.

El pagès ho va fer així. I al cap d'una estoneta, va fer caure el munt de pedres, i aleshores, l'ase, sentint-se alliberat d'aquell pes, tot i que duia encara les tres saques de blat, es va aixecar per ell mateix tal com si no portés res a l'esquena.

Plats d'ara i d'abans

Magda Ferré

Sepionets en ceba

Avui una de peix petit, fresc i gustós, los sepionets, un sofrigidet de ceba i all, i a llepar-se los dits.

Ingredients

- ✂ ½ Kg de sepionets
- ✂ Ceba i all, a gust de cada u
- ✂ 1 copeta de vi blanc
- ✂ Julivert, a gust de cada u
- ✂ Sal, pebre i oli abundant

Com ho fem:

En una cassola de terra sofregim la ceba i l'all. Quan la ceba rosseja, hi posem los sepionets. Se regire tot molt regirat. Afegiu-hi lo vi i després la sal, lo pebre i el julivert. Ho dixeu coure uns ¾ d'hora a foc lent, fins que s'haigo begut lo suc.

La cassola ha d'estar tapada mentre es cou.

HOMENATGE A
FEDERICO
GARCÍA
LORCA

EL LAGARTO ESTÁ LLORANDO

L'any del centenari del seu naixement

*El lagarto está llorando.
 La lagarta está llorando.
 El lagarto y la lagarta
 con delantalitos blancos.
 Han perdido sin querer
 su anillo de desposados.
 ¡Ay, su anillito de plomo,
 ay, su anillito plomado!
 Un cielo grande y sin gente
 monta en su globo a los pájaros.
 El sol, capitán redondo,
 lleva un chaleco de raso.
 ¡Miradlos que viejos son!
 ¡Que viejos son los lagartos!
 ¡Ay cómo lloran y llora,
 ¡ay!, ¡ay!, cómo están llorando!*

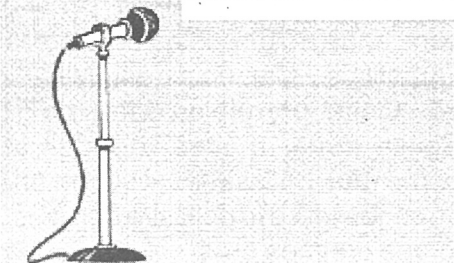
QUI ÉS QUI?

Foto cedida per: Agustí Vallespi

ENTREVISTA A

Manuel Serres, lo corredor

Fotos cedides per Manuel Serres

1.- Quin any vau nèixer?

L'any 1920.

2.- A on?

Allí on viu Pere de Badia, bé, ara hi viu Magí.

Allí vivie mon pare i ma mare, que estaven *hospedats*. Hi havien dos pisos, ells estaven al de baix i els amos al de dalt. Ere la casa de Pere Llorenç.

3.- Quines coses més bones recordeu de quan éreu petit?

M'agradave molt jugar, córrer, saltar i fer parlar de xiquet.

4.- I com a més dolentes?

Me sabie molt greu anar a comprar. Ma mare me castigave i me fee anar a buscar un cànter d'aigua a la font de la plaça. Abans, d'aigua, per les cases no n'havie.

5.- A què jugàveu?

Als jocs infantils d'aquella època, com a *gatiús*. Ere un joc que parave un, corrie i s'amagave, i els altres l'havien de trobar. Feen dos grups. Després, jocs més infantils com a les tapes, als sants que sortien de les rajoles de xocolata i feem col·leccions.

6.- Quin record teniu de l'escola?

No era dels més *burros*, però tampoc dels més intel·ligents. M'anava defensant.

Anava fent boletes de paper, tirava en aquell, en aquell altre per formar l'equip per a, quan sortiríem de l'escola, anar a les eres a jugar a futbol. Enviava deu boletes, cinc en lo número u, cinc en lo número dos, per formar dos equips. Quan sortíem de l'escola i arribàvem a l'era de Joan Serres o al pla del Sindicat ja sabíem cada u l'equip que anave. Ja procurava que els bonets anessen repartits. Això ere el meu ambient i encara ho és, mira tot son diaris d'esports. Quan vaig ser més gran ho vaig practicar més a fons.

7.- De què treballàveu abans de la Guerra?

De pagès.

8.- Quants anys teníeu quan vau anar a la Guerra?

Desset anys.

9.- Per què vau anar a la Guerra?

Lo dia 25 de juliol los republicans van passar l'Ebre. Naltres estàvem refugiats a ca Tomaset, baix als *sotanos*, que hi ha un refugi. De dia sortíem al carrer i van veure soldats que pujaven pel carrer de Mateu en uns fusells. Los soldats nacionals havien marxat quan los republicans van creuar l'Ebre.

Jo vaig sortir de casa en un cànter per a anar a omplir aigua a ca Bernavé, que hi ha una cisterna o dos. Los de la patrulla quan me van veure me van fer anar en ells al mas de la Simona, on estave instal·lada la companyia. Com coneixia bé el terme me van fer enllaç i portava els *partes* entre el capità que estave a

primera línia i el comandant que estave una mica més *atràs*. Algunes vegades també anava *hasta* l'Estat Major que estave al terme de Miravet.

10.- Quins pensaments teníeu durant la Guerra?

La ignorància de ser jove no me dixave veure el perill. A la Guerra vaig comprovar que tenien més por los que tenien 26, 27 i 28 anys, perquè s'havien dixat la dona i algun xiquet a casa, eren casats. Estos eren los que tenien més por, los que s'amagaven més. En un front de guerra no hi ha res bo perquè entre les bales que van i vénen, los avions, los morters i moltes coses dolentes.

No m'agradave tirar *tiros* i matar gent. Potser no vaig tirar mai cap tiro apuntant-me a alguna persona. Ara, quan havies de tirar *tiros*, tiraves cap allà on estaven ells.

11.- Hi havie companyerisme entre els soldats?

Sí, i tant. Sempre vaig anar en lo mateix grup. A mi m'apreciaven perquè era un xiquet, era jovenet. Quan vam entrar a França, jo era el *peque*.

12.- Veeu a la gent de l'altre bàndol com a enemics?

Jo, quan me vaig posar en guerra, ja en la gent de l'altre bàndol, no hi vaig connectar. Eren enemics perquè quan s'havie de tirar *tiros* los tiraven cap a naltres i naltres cap a ells.

13.- Ere una lluita per ideals o per salvar la pròpia pell?

Naltres sempre ham sigut d'esquerres a casa meua. Mon pare era d'esquerra. Jo d'ideal no en tenia cap, però semblave que me simpatizave això de les esquerres. M'havia criat allí a la Pianola, un local de les esquerres, allí m'havia fet gran, dels 8 o 9 anys *hasta* que va vindre la Guerra. Allí tenia els amics, tots de la mateixa concòrdia. També anava al local del Centro, que ere de dretes, perquè m'agradave quan tenia 17 anys, era

ballador, m'agradave ballar i allí havie noies molt maques, al Centro.

14.- Conservau algun bon record dels dies de Guerra?

No.

15.- Com se va viure la retirada i l'arribada a França de l'exèrcit republicà?

Quan va arribar l'hora en què la Guerra ere considerada perduda, Líster va vindre a fer una xarrada, i va dir que la guerra s'acabave per a naltres a un o dos quilometros de la frontera. Quatre camions preparats, i cap a França. Però ans d'arribar a la frontera ja dixàvem los camions a una pendent d'un coster i després los posaven en marxar i els giraven cara avall. Ho destruïen tot. Naltres vam entrar en fila índia a la frontera i a l'altra banda estaven los gendarmes, nos feien dixar tot l'armament que portàvem i ho tiràvem allí a terra: fusells, bombes, pistoles. Després un altre control, allí feen un registre més rigorós, te prenien lo *tabaco*. Vam anar al camp de concentració de Saint Ciprien. Allí es va fer de nit, fogueres. Ere el dia 12 o 13 de febrer. En aquell camp eren 20.000. Després de Saint Ciprien vam anar a Argeles i d'allí a Barcares. D'allí me vaig escapar i vaig fer cap a un poblet a 20 km de Perpinyà a on vivia la família de ca l'Elvira i vaig estar tres mesos treballant a la vinya. Al cap dels tres mesos va arribar una ordre a l'Ajuntament que tot espanyol que no tingues cèdula, havie de tornar al camp o anar cap a Espanya. Jo vaig anar cap a Espanya. Entre l'estada al camp i els tres mesos treballant vaig estar deu mesos allà.

16.- Que fèeu als camps de concentració?

No res. Quan se fee de dia cada u a la seua afició, a la vora del mar a córrer o a jugar a futbol.

17.- Quan temps vau estar entre Guerra i mili?

Cinc anys. Cinc anys menjant xuscos.

18.- A què us vau dedicar després de la Guerra?

Al treball que havie al poble, pagès. L'únic treball que no me va agradar ere anar a la mina. Hi vaig anar només vint dies per a anar a compra'm un *traje* a Nadal. Vaig guanyar vint-i-cinc o trenta duros. Després a la terra, al que sortís, fer quatre jornals per un, per un altre. Vaig treballar molt per ca la Simona, per ca Bernavé, pel que fos: ensofatar, veremar, fer rama... Fer treballs d'estall m'agradave, perquè així guanyaves més d'un duro. Si guanyaves sis o set peles al jornal, en estos treballs d'estall guanyaves deu o dotze pessetes, ere una altra cosa.

19.- Quan vau començar a córrer?

Havia corregut en les carreres infantils *hasta* els 14 anys a Sant Llorenç. Estes les guanyava.

Quant tenia 16 anys, va vindre la Guerra. Ja no es va fer més la carrera. Se va acabar la història.

Quant vaig vindre de França, ere quan guanyave son pare de Joan de Tiventxà. Ell ere el corredor. Jo me vaig posar a córrer i vaig guanyar, i ell se va retirar. Jo a partir d'aquella victòria vaig anar a córrer a Gandesa, a Benifallet i anant seguint. Cada any més pobles i més victòries.

20.- A quins pobles vau anar a córrer?

A tots los de la comarca, des de Móra d'Ebre a Vall de Robles, Tortosa i Camarles.

21.- Per anar d'un lloc a un altre en què anàveu?

En bicicleta i a Benifallet a peu pel barranc.

22.- Us entrenàveu?

Sí. Des de que vaig vindre de la mili m'entrenava.

23.- Quantes carreres vau guanyar?

Vaig guanyar 130 carreres i en 3 carreres vaig quedar lo segon.

24.- Quant temps us hi vau dedicar?

Si vaig començar als 18, tenia 35 o

36 anys l'última carrera que vaig fer a Batea. Després ne vaig fer una als 42 anys, aquí al Pinell. Més tard vaig entrenar a un grup de nois (Antònio de Seco, Manualet de Barro, Pere de Calil, Gerardo, José Ramon de la Soledat...) i vam participar als Campionats de Catalunya. Un any vam anar a Amposta, un altre a l'Ametlla de Mar, un altre a Valls.

25.- Quins premis us donaven?

Solien donar moltes vegades al primer dos pollastres i al segon un. Lo segon triave lo pollastre dels tres, lo que ere més gros, i el primer los altres dos. A vegades també donaven cent pessetes al primer i alguna prima de 15 pessetes o 25 los primers anys. Los últims anys, com per exemple a Batea, vaig guanyar tres o quatre primes que van posar, feem vint voltes a la plaça de Batea. Cada tres o quatre voltes donaven una prima i després lo premi, que ere de 400 pessetes. Guanyava 500 o 600 pessetes.

26.- Quin tipus de corrides hi havien?

Mig fondo i fondo. De 3.000 a 7.000 o 8.000 m.

27.- Corrien les dones?

No. Aquí al Pinell no. Un any a Prat de Comte va córrer la Lurdes de l'Havanero i va guanyar. A mi no me van dixar córrer. És l'únic poble de la comarca que no hai corregut. L'alcalde ere del Pinell, me va dir que: *Segur que els guanyaràs, però aquí hi ha una joventut una mica salvatge, igual t'esperen, com t'agafen, com te fan saltar per la matxaca, un any lo van fer saltar a Josep del Coixo, a son pare de Pepito i l'Isidro. I després jo, si fan alguna trastada, los hauré de castigar, i a un del Pinell no vull que se li faigue res. Abans que haigue conflictes i lios de poble, no córregos.* I vaig perdre lo pollastre.

28.- Quin ha estat lo moment més emocionant com a corredor?

Potser la carrera de Tortosa i alguna de Gandesa perquè se desplaçave molta gent del Pinell.

29.-Continue la vostra afició per l'esport?

Sí, com aficionat, sí. És lo que m'atrau més, fins i tot més que la política.

30.- Què opinau sobre el tema del doping?

És una de les coses que estic en contra, perquè considero que és un abús el fet que un home que se dope pugue competir en un que no ho fa, que treballa al natural. Per exemple, en l'atletisme, un corredor dopat pot tindre més aventatge, però més sa és aquell que no ho fa, i més natural.

31.- Creu que se promocione prou l'esport al Pinell?

No, no. Hi falte organització, ajuda a l'esport, perquè avui la joventut no està en les condicions que estavem naltres. Naltres ho fem per naturalitat, nos agradave i depeníem d'allò, teníem la il·lusió

d'arribar al dia de la participació i així poder realitzar el nostre costum. Avui la joventut no depèn de l'esport per a passar-s'ho bé, ho fa quasi com un passatemp. Hi ha altres coses que interessin més, *difruten* més dels diners, de cotxes, tenen uns divertiments que abans no teníem.

32.- Quin consell donaríeu als joves d'avui dia?

Per a donar consells tots som bons. Jo, en qüestió d'esport, aconsellaria al jove que no se drogo, que no abusa de l'alcohol, coses estes que són quasi impossibles de fer perquè avui per a un jove el que val és lo divertiment i fer el que vol. Tenen lo que naltres no teníem, diners! Això és una de les coses que aparte al jove de practicar l'esport, sigue atletisme, sigue futbol. L'atletisme i el ciclisme estan més perjudicats que el futbol, que és un esbargiment

de massa, de públic, i se practique davant de molts aficionats. Esta participació en l'atletisme o en lo ciclisme no se té perquè són uns esports que s'han de practicar en molt entrenament, i este ha de ser quasi particular, vol dir que això és un sacrifici. Lo futbol és més aviat un lluíment, al meu punt de vista.

**Oficis Antics:
El
Matalasser**

Antònia Serres Buenaventura

"A la taula i al llit, al primer crit", diu l'acudit popular, però per estar còmode als dos llocs, s'ha de disposar de bones cadires i matalassos confortables, que assegurin un descans saludable i reparador.

La llana ha estat la matèria dominant, entre altres com la palla, els panollots, o la borra per omplir els matalassos. Al poble no era difícil obtenir-la ja que pasturaven ramats d'ovelles que quan s'esquilaven al mes d'abril, subministraven llana barata. Els pastors solien pagar amb un velló (la llana que proporcionava un animal) per pasturar als camps dels veïns.

Per mantenir els matalassos flonjos i nets, s'havien de desfer cada cert temps, o quan moria algú. Es rentava la llana i després d'eixugar-la, s'avisava el matalasser, el qual s'instal·lava al terrat o les golfes de la casa. Col·locava la llana sobre un canyís,

per tal que la borra i la pols caiguessin a terra, i amb una verduga de lledoner, d'uns 80 cm que no pesava gens, l'anava picant, durant uns 30 minuts, mentre amb l'altra mà la sostovava i l'estirava perquè no s'enredés al voltant del bastó. En altres llocs la llana es voleiava i picava amb dos bastons de fusta de freixe.

La mestressa de casa cosia uns pedacets de roba a les teles del matalàs per reforçar els traus dels ullets que abans ja havia marcat el matalasser. Els ullets podien ser brodats a màquina o es podien posar de llautó amb una màquina. Estaven situats a 30 cm un de l'altre, en quatre tires d'ample i cinc de llarg. Després de cosir els cantons

Foto: Antònia Serres

la matalassera, omplia les teles amb quinze kg de llana i tancava l'obertura que havia deixat amb una agulla llanera i fil d'empalomar del més fi. Finalment es passaven les vetes de 30-40 cm per lligar els ullets que es corresponien a les dues cares. S'estrenyien els dos caps de les vetes ben fort, fent un nus de doble llargada, de manera que gairebé arribessin a tocar-se les dues teles. Així la llana quedava distribuïda de manera uniforme.

A LA CATALANA O A L'ANGLESA

Hi ha dues modalitat de fer el matalàs: a la catalana, més senzilla, i a l'anglesa. En aquest darrer cas, es cus un cordonet per tota la volta

a dalt i a baix, amb un fil setinat i una agulla llanera especial. D'aquesta manera la llana queda més lligada i el matalàs no es deforma tant.

Les úniques eines que utilitzaven eren les agulles saqueres d'un pam, les verdugues i el canyís. Per cosir usaven fil d'empalomar o setinat. Les teles eren de fustany, (un teixit de cotó de colors vistosos, verd, blau, vermell), ratllades o damascades.

La família de ca Badia va fer aquesta feina durant anys i quan va plegar en van aprendre la Lourdes i l'Havenero. Era el 1973 i van treballar fins la jubilació. Estaven tot un matí per fer un matalàs a l'anglesa i cobraven de 600 a 1.000 ptes.

Avui en dia queden pocs matalassos de llana als llits i quan els volen refer, han de dur-los a Gandesa. El procés s'ha mecanitzat i cobren 8.000 ptes per passar la llana per la màquina i rentar les teles en sec.

La majoria de les famílies ha substituït els matalassos de llana pels de molles que constitueixen el suport de diverses capes de napes que envolten la carcassa. Segons la qualitat i gruix d'aquestes napes tenen una millor adaptació anatòmica a l'usuari, presenten diferents aspectes al tacte i a la temperatura i també porten un tractament antial·lèrgic que evita els àcars. El preu pot oscil·lar entre 50.000 i 75.000 ptes per un bon matalàs de matrimoni.

Sembla que els millors avantatges que ofereix el comerç, corresponen als matalassos de làtex, fabricats amb una part important de saba de cautxú i altres matèries. Els milers de foradets del seu cos els manté frescos i ventilats. No tenen cap element mecànic i es mantenen flexibles i indeformables, evitant els punts durs.

El complement del matalàs és el somier o suport semirrígid que es recomana que sigui de làmines de fusta. Si tenim en compte que passem un terç del dia al llit, potser cal dedicar més atenció a l'hora adquirir un producte que garanteixi la higiene i una bona adaptació al pes del cos, a part de la comoditat implícita per assegurar un son tranquil, o com deien abans:

“si no dormen els ullets, descansen els ossets”.

ACTES DELS PLENS DE L'AJUNTAMENT

Acta de la sessió plenària ordinària del dia 25 de maig de 1998

Absents:

Sr. Antoni Borràs Alegre (malaltia)
Sr. Ramon Montagut Clua (raons laborals)
Sr. Josep Llorenç Serres Ferré (raons laborals)
Sr. Delmir Prieto Serrà (raons laborals)

0. Antecedents a l'inici de la sessió

Se sotmetrà de una altra vegada la consideració del Ple de l'Ajuntament el conjunt de l'ordre del dia de la sessió anterior de data 1 de maig de 1998, la qual, per tant, no té efectes. Lo Ple de l'Ajuntament se done per assabentat.

1. Aprovació de la sessió anterior

Se consideren les actes de les sessions del Ple de l'Ajuntament realitzades en les dates 11/03/98 i 30/04/98.

2. Ratificació dels acords de la Comissió de Govern

Acords:

1r. Ratificar tots los acords presos en la sessió de Comissió de Govern de data 09/03/98.

Votació: a favor, 4; abstenció, 1 (UPLTA)

3. Elecció del jutge de pau i del jutge substitut

Per majoria absoluta dels senyors regidors d'este Ajuntament, se propose:

Sr. Ramon Colell Martínez, com a jutge de pau titular

Sr. José Miguel Serres Amposta, com a jutge de pau substitut
Votació: unanimitat dels regidors assistents a l'acte

4. Subvenció d'un curs de plàstica per a primària

Lo Consell Comarcal ha atorgat a este Ajuntament una subvenció de 180.000 ptes., per tirar avant un curs d'ensenyament de plàstica per a primària este curs 1997/98.

Les despeses efectuades durant lo primer i segon trimestre del curs escolar 97/98 són:

Import del curs:	180.000 ptes.
Subvenció Consell:	90.000 ptes.
Ajuntament:	90.000 ptes.

Acords:

1r. Aprovar-la i ordenar el seu trasllat al Consell Comarcal.

Votació: unanimitat dels regidors assistents a l'acte

5. Liquidació del pressupost municipal de 1997

La liquidació econòmica del pressupost municipal corresponent a l'exercici de 1997 s'establix en los següents termes:

Existències a caixes a 31/12/97:
-5.018.539 ptes.

Pendent de cobrament d'exercici 1997:
43.948.962 ptes.

Pendent de cobrament d'exercicis anteriors:
75.158 ptes.

TOTAL:
39.005.581 ptes.

Pendent pagament exercici 1997:
53.506.449 ptes.

Pendent pagament altres exercicis:
1.404.366 ptes.

Romanent de tresoreria (negatiu):
-15.905.234 ptes.

El Ple de l'Ajuntament es done per assabentat.

6. Pressupost municipal 98

DESPESES:

A. Operacions corrents

- I. Despeses de personal:
16.175.000 ptes.
- II. Despeses de béns corrents i serveis: 27.765.444 ptes.
- III. Despeses financeres: 750.000 ptes.
- IV. Transferències corrents:
400.000 ptes.

B. Operacions de capital

- VI. Inversions reals:
11.600.000 ptes.
 - IX. Passius financers:
2.225.000 ptes.
- TOTAL: 58.915.444 ptes.

INGRESSOS:

A. Operacions corrents

- I. Impostos directes:
14.500.000 ptes.
- II. Impostos indirectes: 3.000.000 ptes.
- III. Taxes i altres ingressos:
30.175.000 ptes.
- IV. Transferències corrents:
19.000.000 ptes.
- V. Ingressos patrimonials:
750.000 ptes.

B. Operacions de capital.

- VI. Alienacions inversions reals:
100.000 ptes.
- VII. Transferències de capital:
6.920.678 ptes.
- IX. Passius financers:
375.000 ptes.

TOTAL: 74.820.678 ptes.

Plantilla orgànica - Relació de llocs de treball

1. Secretari interventor. Grup B. Agrupació Pinell - Prat de Comte.
2. Auxiliar administratiu. Grup D. Escala d'administració general.
3. Personal de comeses diverses. Grup E. Escala d'administració especial.

Personal laboral

- Personal de serveis: peó, contracte temporal (1)
- Personal de servei aigua: auxiliar, contracte indefinit (1)
- Personal de manteniment: auxiliars, contracte temporal (3)
- Professors d'ensenyament primari, contracte temporal (1)

Acords:

1r. Aprovar inicialment el Pressupost municipal 1998, juntament en les bases per a la seua execució, plantilla orgànica i relació de llocs de treball.

Votació: a favor, 4; en contra, 1 (UPLTA)

Lo senyor Chertó fonamente el sentit del seu vot: les previsions corresponents a la relació ingressos - despeses són descompensades i de difícil compliment. Lo pressupost presentat és deficitari en activitats culturals, i no conté inversions prioritàries com lo canvi de clavegueram de la part baixa del poble i la previsió d'instal·lació d'una depuradora de les aigües residuals. També demana el plantejament com a

fit a aconseguir d'una aportació al desenvolupament del Tercer Món, en partida pressupostària pròpia.

L'alcalde expresse quant a la sol·licitud d'una aportació al Tercer Món la possibilitat d'estudiar per futurs exercicis unes aportacions progressives d'acord en les possibilitats pressupostàries de l'Ajuntament. En relació a les inversions sol·licitades pel senyor Chertó, informe al Ple que actualment la Generalitat subvencione estes actuacions en municipis de població superior a 2.000 habitants: los pròxims anys és previsible que municipis com lo Pinell pugon accedir als ajuts econòmics necessaris per tirar davant, com a mínim, sistemes de depuració ecològics d'alta fiabilitat.

7. Direcció tècnica d'obres "Recinte piscines i entorn"

Acords:

1r. Atorgar a la senyora Teresa Arnal Vidal la direcció tècnica de les obres corresponents al projecte "Condicionament zona d'oci recinte piscines municipals i entorn".

Votació: unanimitat dels regidors assistents a l'acte

8. Certificació d'obra del projecte "Urbanització c/ Carretera"

Acords:

1r.- Aprovar la certificació d'obra primera corresponent al projecte "Urbanització del c/Carretera - perllongació Av. Catalunya -", per un import total de 10.724.116 ptes.

Votació: a favor ,4; abstenció, 1 (UPLTA)

9. Proposta de projecte d'informació turística Consell Comarcal

Després de sortir les bases de convocatòria de subvencions per a activitats turístiques del Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona, des del Consell Comarcal de la Terra Alta s'ha fet la proposta de presentar un sol projecte (una actuació per al conjunt de la comarca), que podria també podrie accedir als fons econòmics del Leader/PUOISC comarcal per completar el seu finançament.

Acords:

1r. Delegar la gestió d'este projecte d'actuació turístic, en favor del Consell Comarcal a la Diputació de Tarragona. Votació: unanimitat dels regidors assistents a l'acte

10. Instal·lació d'una estació de mesurament meteorològic

Des del Institut Meteorològic de les Terres de l'Ebre s'ha demanat a este Ajuntament la possibilitat d'instal·lar una petita estació de mesurament meteorològic al nostre terme municipal. Només caldria trobar un indret no gaire lluny d'una connexió d'energia elèctrica.

Acords:

Autoritzar la recerca de l'indret més adient per la futura instal·lació de l'estació de mesurament meteorològic. Votació: unanimitat dels regidors assistents a l'acte

11. Promoció consorci promoció turística

Se considere la possibilitat de participar en l'organització d'un consorci de promoció turística format per municipis bàsicament de les Terres de l'Ebre, i davant la proposta del text documental que delimitarie les responsabilitats a assumir pel nostre municipi pel fet de pertànyer al consorci de què s'ha portat.

Acords:

1r. Estudiar el text presentat i fer les aportacions necessàries per tal de millorar el seu redactat final.

Votació: unanimitat dels regidors assistents a l'acte

12. Llicències municipals

13. Declaració del 50è aniversari dels Drets Humans

Lo Ple de l'Ajuntament adopte la següent: Moció

1r.- Proclamar l'adhesió d'este Ajuntament i difondre la CRIDA redactada per la Comissió catalana per al 50è aniversari de la Declaració dels Drets Humans i adherir-se a totes les campanyes i actes que se celebren per a la commemoració.

Des dels ajuntaments cal conscienciar als veïns per tal que participen en esta commemoració.

2n.- Instar i donar suport a les entitats ciutadanes i al teixit social de la nostra vila defensar i estendre la cultura dels Drets Humans i de la solidaritat vers tots aquells pobles que patixen situacions d'injustícia i desigualtat.

Votació: unanimitat de tots los regidors assistents a l'acte.

14. Sol·licitud d'una subvenció al

Departament de Treball

Acords:

1r.- Aprovar la documentació tècnica relativa al projecte d'obra pública "Pavimentació de carrers al casc antic del Pinell de Brai" per un pressupost total d'inversió xifrat en 4.647.433 ptes.

2n.- Presentar davant el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya sol·licitud de subvenció xifrada en lo 100% de les despeses de contractació de personal en atur, és a dir, 1.871.496 ptes., que executaran íntegrament l'obra.

Votació : unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

15. Certificació de l'obra municipal: Recinte piscines municipals i entorn"

Acords:

1r.- Aprovar segona i darrera certificació corresponent al projecte "Recinte piscines municipals i entorn" per un import total de 6.158.071 ptes.

Votació: a favor (4). Abstenció (1), UPLTA.

16. Proposta de preus públics per la piscina municipal

L'abonament familiar, vàlid per a tota la temporada, s'establirà en los següents termes:

Família de 5 o més membres:	10.000.-
Família de 4 membres:	9.000.-
Família de 3 membres:	8.000.-
Família de 2 membres:	7.000.-

(matrimonis sense fills, pare/mare sense cònjuge i amb un fill)

Lo regim ordinari de preus de l'any passat, restarie igualment vàlid per a enguany, llevat de l'entrada vàlida per a mitja jornada que desapareix.

Acords:

- Aprovar la figura de l'abonament familiar 1998.

- Aprovar la desaparició d'entrada vàlida per ½ jornada.

Votació: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

17. Precs i preguntes

Lo senyor Chertó expose si en l'execució de les obres del c/ Carretera s'ha previst contemplar els accessos per a persones en minusvalies físiques motrius. Lo senyor Miguel A. Miranda informe el Ple de l'Ajuntament que esta preocupació és present i, per tant, l'execució de l'obra respectarà la normativa d'aplicació quant la no

implantació de barreres arquitectòniques. Lo senyor Josep Ramon exposa al Ple de l'Ajuntament la circumstància que alguns autocars que arriben al poble tenen problemes per localitzar la Cooperativa Agrícola. S'ofereix personalment per plantejar a la Cooperativa la necessitat de col·locar un cartell indicador. Hi ha consens en acceptar esta iniciativa.

Acta de la sessió plenària extraordinària del dia 13 de juliol de 1998

Absents:

Sr. Josep Llorenç Serres Ferré
Sr. Delmir Prieto Serrà

1. Aprovació de la sessió anterior

Lo senyor Pere Joan Chertó demana al conjunt de l'Ajuntament que per a pròximes convocatòries del Ple municipal se determini un horari més adient per al conjunt dels regidors que hi han d'assistir.

2. Nova distribució dels recursos PAM

Acords:

1r.- Aprovar la nova distribució dels recursos PAM, programa de subvencions de la Diputació Provincial, segons les següents determinacions: Recursos a assignar:
Any 1998: 500.000.-
Any 1999: 7.185.350.-
Distribució nova:

Projecte	Recursos PAM
----------	--------------

- 1.- Conducció de l'aigua potable de la Font del Broi: 4.500.000 ptes.
 - 2.- Construcció de la pista poliesportiva: 1.000.000 ptes.
 - 3.- Camp de futbol municipal: 1.385.350 ptes.
 - 4.- Pavimentació c/ Sta. Magdalena: 800.000 ptes.
- Votació: a favor (6). En contra (1), UPLTA.

L'alcalde, lo senyor Pere Martí exposa que la nova distribució de recursos PAM suposa la retirada de 4.965.350 ptes. en principi destinats al Centre Cultural: lo problema d'esta assignació era la impossibilitat material d'aconseguir una actuació significativa per a l'edifici davant la inexistència de cap altre ajut capaç de dotar l'obra d'una inversió digna. En canvi estos recursos de 4.685.350 ptes. destinats als projectes

indicats a l'acord permeten completar un cicle d'inversions prioritàries.

Lo senyor Chertó exposa el caràcter negatiu del seu vot: este poble té un dèficit crònic de serveis i equipaments de caràcter cultural que cree un desequilibri gran respecte d'altres àrees d'inversió.

En la nova distribució del PAM l'edifici destinat a Centre Cultural haurà d'esperar encara més temps.

La senyora Laura Crespo exposa que esta és una trista realitat que comparteixen totes les administracions públiques: cultura és sempre l'àrea en menys recursos pressupostaris.

L'alcalde, lo senyor Martí proposa al conjunt de forces polítiques l'adopció d'un gran consens en esta matèria per al proper mandat polític: hi ha la voluntat de realitzar reunions de treball per fixar grans criteris al marge d'enfrontaments partidaris.

3. Torre de mesurament d'energia eòlica

Acords:

1r.- Autoritzar l'ocupació temporal pel termini d'un any dels terrenys necessaris al paratge "Pàndols - Cavalls" per a la instal·lació d'una torre de mesurament d'energia eòlica, en les condicions i característiques d'equipament previstes a la documentació tècnica aportada per l'empresa promotora Texte, SL.

2n.- Traslladar este acord a l'oficina comarcal del DARP perquè els terrenys d'ubicació estan inclosos en una zona forestal pública catalogada per la Generalitat de Catalunya.

Votació: unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

4. Inventari de bens i drets de la Corporació

Inventari de bens i drets de la Corporació a data 31.12.97:

Existències a 01.01.97:	338.946.949 ptes.
Amortització acumulada a 31.12.97: -	6.778.939 ptes.
Incorporació, altes, fins a 31.12.97:	63.684.410 ptes.
Existències a 31.12.97:	395.852.420 ptes.

Acords:

1r.- Aprovar la rectificació anyal de l'Inventari de bens i drets de la Corporació en data de referència 31.12.97.

Votació: unanimitat de tots los regidors

assistents a l'acte.

5.- Servei d'Altanet de connexió telemàtica : conveni d'adhesió

Després d'examinar lo Conveni de Cooperació a signar en la Diputació de Tarragona per a la utilització i el funcionament del servei d'Altanet, de connexió telemàtica i d'inversió d'informació entre els Ens locals de Tarragona.

S'acorde:

1r.- Aprovar la signatura de l'esmentat conveni de cooperació - servei Altanet, en considerar els grans avantatges que suposa per al servei de l'Ajuntament.

2.- Quant al règim d'usuaris en accés a este servei Altanet, s'hi inclouran los regidors de l'Ajuntament que així ho desitgen, a més a més del personal de les dependències administratives de l'Ajuntament.

Votació; unanimitat dels regidors assistents a l'acte.

6.- Llicències municipals

BIRLES

Ramon Hernández

Després de la tirada de l'Hospitalet s'ha donat per acabada la temporada 98, encara que falta una tirada a la població de Pratedip (s'ha incorporat al campionat esta temporada). Un any més la tirada intercomarcal de birles s'ha caracteritzat pel bon ambient que se respire.

Respecte a l'actuació dels pinellans se pot fer una valoració molt positiva per tots los triomfs que s'han aconseguit:

Per equip			Individual		
1r lloc	2n lloc	3r lloc	1r lloc	2n lloc	3r lloc
2 cops	4 cops	2 cops	2 cops	2 cops	2 cops

Tirada lliure

1r lloc	2n lloc	3r lloc
3 cops	3 cops	4 cops

La classificació per pobles segons les fetes totals durant lo campionat ha quedat:

1. RASQUERA:	207	FETES
2. LO PINELL DE BRAI:	206	"
3. L'HOSPITALET:	186	"
4. CORBERA:	178	"
5. VILALBA DELS ARCS:	164	"
6. ALFORJA:	161	"
7. XERTA:	159	"
8. REUS:	151	"
9. COLLDEJOU:	151	"
10. TIVISSA:	144	"
11. LA FATARELLA:	143	"
12. MASDEMBOQUERA:	140	"
13. VANDELLÒS:	132	"
14. PRATEDIP:	64	"

SOLUCIÓ DEL 'QUI ÉS QUI' DE LA PÀGINA 14

1. Agustí de Tite
2. Miquelet de cal Romero
3. Josep de ca Roman
4. Llorenç de la Borrulla
5. Miquel, lo Francès
6. Joanet de l'Anna Maria
7. Llorenç de Llauner
8. Coco Calilet (pare de Marcelino), (mort)
9. Marcelino
10. Carlos de Don Augusto (viu fora)
11. Josep del Surdo
12. Laureano
13. Ramon de Marrojà (viu fora)

Qui es recorda d'en Nogués?

Pere Joan

Enguany fa 125 anys que va nèixer a Barcelona Francesc Xavier Nogués i Casas

L'any 1873 va nèixer, a Barcelona, Xavier Nogués, que l'any 1920 va fer una feina que el va lligar per sempre a la història del nostre poble.

És estrany que amb alguns personatges siguem tan agraïts - que és tal com s'ha d'ésser - i amb altres ho siguem tan poc, fins al límit que ni recordem les dates més significatives, que seria impensable no recordar en el cas d'altres personalitats que han col·laborat de manera tan decisiva en l'enriquiment del patrimoni cultural del nostre poble.

Entre els anys 1920 i 1921 Xavier Nogués va dedicar algunes

estones de la seva vida a fer els plafons ceràmics que llueix la façana del Cellar Cooperatiu del Pinell de Brai, bo seria que ara nosaltres, com a gent esplèndida que som, dediquéssim una estoneta de la nostra atrafegada vida social a recordar qui tan bé va saber reflectir, en les seves pintures, els costums i la societat del nostre poble en aquell temps.

Podríem aprofitar, també, l'ocasió per reivindicar i homenatjar la figura anònima dels socis fundadors que amb tanta il·lusió i tants esforços van aconseguir que persones tan destacades del món de l'art en

aquella època possessin la seva empremta en el nostre poble. Molt orgullosos havien d'estar de la seva obra perquè mereixés tan grans esforços. I si no ho sabem apreciar, intentem pensar en alguna obra que puguem fer avui dia, que serà admirada pels nostres descendents d'aquí a vuitanta anys i que tingui una repercussió diària tan gran en la vida social, econòmica i cultural de la nostra vila.

Medicina i Salut

Josep Maria March

L'ACNE

Generalitats

És una malaltia cutània molt freqüent en els adolescents, en la qual les glàndules que produeixen grassa funcionen a un ritme superior al normal; llavors si per alguna causa es taponen la sortida d'una glàndula, la pell s'irrita i es produeix l'acne. De vegades, poden aparèixer pàpules i pústules si s'inflama o s'infecta alguna glàndula.

Afecta la cara, el coll, l'espatlla i més

milions de dòlars en medicaments de venda directa i 25 milions de dòlars en medicaments amb recepta.

Etiologia

L'acne té un origen desconegut però es coneixen factors que contribueixen a la seva gravetat:

- la dieta

- aliment que agreugen l'acne: xocolata ♦ begudes amb cola (coca-cola, pepsi...) ♦ fruites seques (nous, cacauet, pipes de girasol, i els olis procedents d'aquests productes) ♦ mantega, formatge, gelats, llet homogeneïtzada (amb nata) ♦ carns grasses fregides ♦ espècies i salses fortes ♦ embotits i productes del porc ♦ marisc

- aliment no agreujants: carns magres ♦ verdures fresques ♦ peix blanc ♦ fruita i suc de fruita

- relació amb la menstruació

S'ha comprovat que en un 70 % de les

rarament el pit i els braços.

L'acne pot començar precoçment als 8 anys i pot durar fins als 25 anys, però en general pot remetre als 20 anys. Pot afectar igualment els nois que les noies; però en les noies sol aparèixer abans, i en els nois apareix amb més severitat.

Hi ha acne en totes les races humanes, predominantment en la raça blanca.

La intensitat i la variació de l'acne depèn de cada individu, pot ser lleu amb pocs barbs (espinilla) o pot haver components inflamatoris i cicatrius (pústules, nòduls).

Pot produir un considerable estrès a causa de les manifestacions poc estètiques; per això pot influir en el psiquisme del noi, i d'aquesta manera pot repercutir negativament en la seva activitat diària.

L'acne té molta importància econòmica, representa el 14 % de les visites al metge i el 30 % de les visites al dermatòleg. Per exemple, als Estats Units es gasten anualment 100

dones, l'acne s'agreuja entre 2 i 7 dies abans de la menstruació.

- radiació ultravioleta

L'acne millora amb l'exposició al sol i la radiació ultravioleta artificial no sembla tan satisfactòria com la natural.

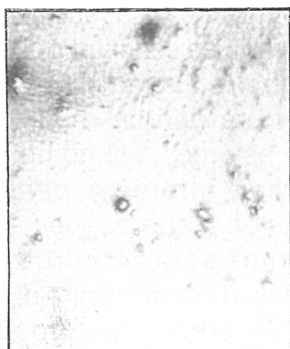
- sudoració

La sudoració excessiva fa empitjorar l'acne i especialment si es viu o es treballa en ambients calents i humits (cuines).

Clínica i classificació

TIPUS DE LESIONS

Lesions no inflamatòries

Comedón cerrado

Comedón abierto

Lesions inflamatòries

Pàpulas/pústules

Nòduls

Les lesions no inflamatòries consisteixen en barbs (espinilles) i les lesions inflamatòries poden ser superficials (pàpules o pústules) i profundes (quists i nòduls). L'acne es pot classificar qualitativament i quantitativament, segons el tipus de lesió clínica i la quantitat de lesions de cada tipus, present en l'individu.

ACNE VULGAR. CLASSIFICACIÓ QUALITATIVA

Grau 0 o preacne: aspecte de pell grassa amb algun barb (espinilla) i, de vegades, amb alguna pàpula.

Grau 1: Barb obert i pàpula.

Grau 2: Pàpules i pústules superficials.

Grau 3: Pàpules profundes, inflamades i doloroses; i nòduls.

Grau 4: Nòduls, quists i cicatrius.

ACNE VULGAR. CLASSIFICACIÓ QUANTITATIVA

Grau	Lesions no inflamatòries	Lesions inflamatòries
I	< 10	< 10
II	10-25	10-20
III	25-50	20-30
IV	> 50	> 30

Tractament

El tractament farmacològic de l'acne pot ser tòpic o sistèmic.

El **tractament tòpic** estaria indicat en els següents tipus d'acne:

- lleu a moderat amb barbs
- acne inflamatori superficial
- quan no hi ha cicatrius

Medicació: peròxid de benzoil, àcid retinoid, antibiòtics (eritromicina, clindamicina, tetraciclina), àcid salicílic, sofre i niacinamida, etc.

El **tractament sistèmic** estaria indicat en acne:

- moderat a greu (amb o sense cicatrius)
- pacients amb intolerància al tractament tòpic
- pacients en els quals ha fallat el tractament tòpic.

Medicació: antibiòtics (tetraciclina, minociclina), isotretinoïna, tractament hormonal (corticoides, estrògens).

S'ha demostrat que cada vegada existeixen més resistències als antibiòtics, en especial a l'eritromicina i a la clindamicina; per això, es busquen noves alternatives al tractament. L'últim descobriment és un nou i prometedor agent antiacne, equivalent als antibiòtics tòpics i sense risc d'induir resistències. Aquest agent és la **niacinamida al 4 % en gel**. És una alternativa eficaç i ben tolerada per les formes d'acne inflamatori moderat, en tots els casos. No provoca ni irritació local, ni sensibilització per contacte, ni fototoxicitat (llum solar), ni produeix al·lèrgies. I, a més a més, s'ha comprovat que no té efectes teratogènics (malformacions del fetus) després de la seva aplicació tòpica.

CERÀMICA
Humanés
 MAJOR. 7 426051

ELECTRICITAT i FONTANERIA
A&B C.B.
 INSTAL·LACIONS D'ELECTRICITAT I FONTANERIA
 C/ Pilonet, 13. Tel. 42 63 38

LA BSA

Àngels Amposta Borrull
Carnisseria - Cansaladeria
Xarcuteria
 C/ Miravet, 6. Tel. 42 61 59

Pa amb tomàquet
 i pernil
 Carn a la brasa
 feta a la llenya

Mescon Braseria Terra Alta

Can Quis

Venda de pernills i
 embotits a preu
 de magatzem

C/. Constitució, 9 - Tel. 42 61 95 - Pinell de Brai (Tarragona)

PERRUQUERIA BERTA
HOME i DONA
 Línia de productes **REVLON**
 Sant Roc, 5. Tel. 42 63 05
 EL PINELL DE BRAI

FUSTERIA MECÀNICA
BAPTISTA VALLESPÍ ESPINÓS
 C/ Pilonet, 19. Tel. 42 60 63
 EL PINELL DE BRAI

FERRETERIA PINELL
 Ferreria - Material Elèctric - Llistes de Noces -
 Articles de Regal - Accessoris per a la casa i llums
 Plaça del Mercat, 5
 Tel. 42 63 42

CAIXA TARRAGONA
La nostra força

PINTURES I DECORACIONS
SERRES
 Camí de la Creu, 10
 Tels. 42 60 34 - 42 60 05
 EL PINELL DE BRAI

Maria Borràs Amposta
Comestibles en general
 C/ de la Font, 8. Tel. 42 62 57

TALLER
SALVADOR BORRULL FUCHO
 Servei automòbil i tota mena de mecànica
 C/ Cos, 5. Tel. 42 61 67

FORN DE PA
Teresa Espinós Guari
 C/ Forn, 2. Tel. 42 61 11 EL PINELL DE BRAI

Taller Mecànic
Eleuterio Serres Amposta

BANCO SANPAOLO
CORRESPONSALIA
 C/. Major, 11 • 43594 EL PINELL DE BRAI

"TODÓ & SERRES"
 GESTORIA ADMINISTRATIVA
 Plaça Farola, 5 baixos
 43780 Gandesa - TARRAGONA

F A R M À C I A

**Laureano
Blanch
Escruriola**

C/ Sant Jordi, 3. Tel. 42 60 76

SALVADOR

RAMÍREZ

CONSTRUCTOR D'OBRES

Camí Creu, s/n
Tel. 42 63 83

FORN DE PA I PASTISSERIA

MONTAÑA

Plaça del Mercat, 2

Tel. 42 62 17

EL PINELL DE BRAI

**ÒSCAR
ESPINÓS
AMPOSTA**

**Reparació de calçat
Artesania en cuir**

**Gran surtit en corretges i
sandàlies**

C/ Julio Antonio, 11
Tel. 40 01 46. **MÓRA D'EBRE**

RESTAURANT BAR

ÀNGEL

**ESPECIALITAT EN CUINA
CASOLANA
local refrigerat**

C/ Font, 10. Tel. 42 62 35
EL PINELL DE BRAI

**COOPERATIVA
DE CONSUM**
SANTA MAGDALENA

C/ Tortosa, 4
Tel. 42 60 86

**Perruqueria Unisex
CRIS**

C/ Lleida, 26. Tels. 42 60 05 - 42 60 34
EL PINELL DE BRAI

CONSTRUCAT

TRANSPORTES

SERRESTRANS, S.L.

C. de la Font, 9 · 43594 EL PINELL DE BRAI (Tarragona)
Tels. 977 / 42 60 03 · 42 63 01

**GERMANS
FABREGAT,
C.B.**

**CONSTRUCCIONS EN
GENERAL**

C. Sta. Magdalena, 18
Tels.: 42 60 73 - 42 62 77
43594 EL PINELL DE BRAI

BAR

JOIENA

**Varietat en tapes
i pizzes per
emportar**

Carretera, 9
Tel. 977 426 296

FELIU

Productos Refractarios

MATERIALES DE ALTA CALIDAD
PARA LA INDUSTRIA

Gres Rústico

EBRO

FÁBRICA:

Carretera Gandesa, s/n.

Tel. (977) 42 62 46

Fax (977) 42 63 27

EL PINELL DE BRAI (Tarragona)

OFICINAS Y ALMACÉN:

Polig. Ind. El Canal, Nave 10

Ctra. Nac. 340 Valencia-Barcelona

Tel. (964) 53 52 50

Fax (964) 53 54 30

12540 VILLAREAL (Castellón)

Laureano Serres Montagut
Servicios Informáticos
INTERNET
www.lasm.com

La informàtica al Pinell

www.lasm.com

laureano@lasm.com

tel: 977-426356

CENTRE DE RECONeixEMENT MÈDIC

MÓRA D'EBRE

REVISIÓ MÈDICA I PSICOTÈCNICA
PER A OBTENIR O RENOVAR
ELS PERMISOS DE CONDUIR I D'ARMES

Deu anys al seu servei
1987-1997

Anselm Clavé, 1, 2^{on} - 1^a
Telèfons 43 50 45 - 40 18 13 - 42 61 47
MÓRA D'EBRE